

Матеріали

науково-практичної конференції
з міжнародною участю

“Симуляційна медицина погляд в майбутнє”

(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)

м. Чернівці
19 лютого 2021

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,

“МЕДИЧНА СИМУЛЯЦІЯ - ПОГЛЯД В МАЙБУТНЄ”

*(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)*

м. Чернівці

19 лютого 2021

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Головний редактор:

Бойчук Т. М. – в. о. ректора Буковинського державного медичного університету, д.мед.н., професор.

Редакційна колегія:

Геруш І. В. – к.мед.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи.

Ходоровський В. М. - к.мед.н., доцент, начальник навчального відділу з сектором моніторингу якості освіти та інформаційно-аналітичного забезпечення.

Смандич В. С. - к.мед.н., керівник навчально-тренінгового центру симуляційної медицини, асистент кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб.

Хлуновська Л. Ю. - к.мед.н., асистент кафедри педіатрії та медичної генетики.

У тезах доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю лікарів, науковців та молодих вчених, подаються стислі відомості щодо результатів наукової роботи, виконаної учасниками конференції.

С 37 **Медична симуляція – погляд у майбутнє (впровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту України)** (для лікарів, науковців та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Чернівці, 19.02.2021 року: тези доп. / Чернівці: БДМУ. – 267 с.

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Буковинський державний медичний університет, 2021

4. Корда М. М., Шульгай А. Г., Гудима А. А., Запорожан С. Й. Розвиток практично-орієнтованого та симуляційного навчання в Тернопільському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевсько // Медична освіта. – 2016. – № 2. – С. 54–57.
5. Корда М. М., Шульгай А. Г., Запорожан С. Й., Кріцак М. Ю. Симуляційне навчання у медицині — складова частина у процесі підготовки лікаря-спеціаліста// Медична освіта. – 2016. – № 4. – С. 17–20.
6. Маркович О.В., Чижин Б.З., Коробко Л.Р. Шляхи формування основ професійної майстерності майбутніх медичних сестер // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Вища освіта в медсестринстві: проблеми і перспективи». – Житомир. – 2015 – С. 119.

СИМУЛЯЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ВНЗ

Шахова О.О.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Наразі серед сучасних новітніх методів організації навчально-виховного процесу методика симуляційного навчання, яка застосовується для формування й розвитку окреслених навичок, поліпшує процес засвоєння матеріалу, навчає студентів мислити та по-справжньому застосовувати знання на практиці, що є надзвичайно актуальним [1,2]. Симуляційне навчання[3], як один із методів інтерактивного навчання в медицині дає змогу особистості на підставі наявної багатоаспектної інформації сформувати свої власні позиції, співвіднести їх із думками інших, знайти серед них ті, що перетинаються з власним баченням, та розробити своє ставлення до різних поглядів, тобто створити інформаційне світосприйняття, яке є відкритим для уточнення, поглиблення та зміни [4,5].

Мета дослідження. Оцінити ефективність симуляційного навчання з використанням різних методик, а саме кейс-методик для підвищення якості підготовки студентів 6 курсу з дисципліни «Педіатрія, дитячі інфекції».

На базі кафедри педіатрії та дитячих інфекційних хвороб Буковинського державного медичного університету проводилась порівняльна оцінка ефективності підготовки 41 студента 6 курсу спеціальності «Лікувальна справа» з дисципліни «Педіатрія, дитячі інфекційні хвороби». Студенти навчалися за кредитно-модульною системою з використанням елементів інтерактивного навчання та окремих кейс-методик у межах грантового проекту TAME (Training Against Medical Error) — тренінг з уникнення лікарських помилок (за підтримки програми Європейського Союзу Еразмус+). В межах дисципліни «Педіатрія, дитячі інфекції» на 6 курсі були імплементовані заняття за методикою симуляційного навчання із використанням віртуальних пацієнтів у вигляді окремих кейсів. Заняття відбувалися двічі на тиждень у групах по 6–8 студентів. Залежно від схеми клінічних випадків сформовані групи спостереження: I-у групу склали 21 студент 6 курсу спеціальності «Лікувальна справа», які розглядали розгалужені «кейси» (з можливістю вибору варіантів наступних дій, які запропоновані авторами кейсів), II групу – 20 студентів 6 курсу спеціальності «Лікувальна справа», які вирішували нерозгалужені, лінійні клінічні випадки (з необхідністю власного вибору варіанту наступних дій оптимальним варіантом, без можливості вибору запропонованих авторами формулюванням подальшої тактики).

Усім студентам проводили анонімне анкетування, яке містило 23 запитання, що стосувалися оцінки методики стимуляційного (інтерактивного) навчання.

У процесі подальшого аналізу виявлено, що навчання за методом кейсів дозволяє глибше зануритись у діагностичний та лікувальний процес 25% студентам I групи та 33,3% ($p > 0,05$) опитаним II групи. У процесі навчання прийняттю самостійних рішень навчилися 35% та 9,4% ($p < 0,05$) респондентів I та II груп відповідно. Детальний аналіз наприкінці кейсу дозволив побачити та усвідомити наслідки тих чи інших своїх рішень, що відзначили 10% та 33,3% ($p < 0,05$) студентів I та II груп відповідно. Кожного п'ятого респондента I групи методика віртуальних пацієнтів стимулювала до самостійного вивчення матеріалу, а відсутність порушень прав та безпеки пацієнтів вважали оптимальним 7,7% студентів II групи.

Працюючи над кейсами 80% студентів I групи та 61,8% ($p > 0,05$) представників II групи були переконані, що приймали рішення, які б приймав лікар в реальному житті. Водночас, 20% та 37,2% ($p < 0,05$) опитаних I та II груп не погодились з таким твердженням.

Активний збір інформації про пацієнта (анамнез хвороби, дані огляду та лабораторно-інструментальних досліджень) та її сортування для вирішення проблем пацієнта змогли здійснити 95% та 84,8% ($p > 0,05$) студентів I та II груп відповідно.

Працюючи над кейсами, студенти постійно обробляли нову інформацію, яка допомагала спростувати або підтвердити нову гіпотезу при проведенні диференційного діагнозу. Зокрема 90% опитаних I групи та 85,7% ($p > 0,05$) респондентів II групи відмічали, що отримані нові дані в динаміці кейсу допомагали їм при проведенні диференційної діагностики.

Доволі обладнаним було те, що 95% студентів I групи та 85,7% ($p > 0,05$) опитаних II групи підмітили, що завдяки проходженню кейсів вони зможуть підтвердити діагноз або виключити альтернативні діагнози при подальшій своїй роботі з реальним пацієнтом з подібними скаргами.

Висновки. Методика симуляційного навчання є найбільш оптимальною для студентів випускних курсів, оскільки дозволяє ефективніше систематизувати отримані знання, проводити аналіз та синтез нової інформації.

Список використаних джерел

1. Муравьев К.А. Симуляционное обучение в медицинском образовании – переломный момент / К.А. Муравьев, А.Б. Ходжаян, С.В. Рой. – Фундаментальные исследования. – 2011. – №10-3. – С. 534-537.
2. Давыдова Н.С. Навыки общения с пациентами: симуляционное обучение и оценка коммуникативных навыков в медицинском вузе: методическое руководство / Н.С. Давыдова, Е.В. Дьяченко, Н.В. Самойленко, А.В. Серкина; под ред. Н.С. Давыдовой, Е.В. Дьяченко. – Екатеринбург: УГМУ. – 2019. – 116 с.
3. Мурин С. Использование симуляторов в обучении: переломный момент / С. Мурин, Н.С. Столленверк // Виртуальные технологии в медицине: научный практический журнал. – 2010. – №1(5). – С.7-10.
4. О роли виртуальных симуляторов в учебном процессе подготовки врачей / Ю.В. Пахомова // Медицинское образование и симуляционное обучение: конференция г. Майн, Германия, 26-27 ноября 2011. – С.114-116.

5. Гринберг М.П. Коммуникативная компетентность врача. Симуляционное обучение / М.П. Гринберг, А.Н. Архипов, Т.А. Кузнецова // Методика «стандартизированный пациент». М.: Литерра. – 2015. – 176 с.

ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ НАВЧАННІ ХІРУРГІВ

Шеремет М.І.

Буковинській державній медичній університет, м. Чернівці

Активне впровадження сучасних медичних технологій у практику охорони здоров'я, підвищення вимог до професійної компетентності медичних працівників визначають необхідність посилення практичного аспекту підготовки фахівців [1,4]. Питання, як оволодіти хірургічною майстерністю, не заподіявши шкоди хворому, посідає чи не ключове місце в системі хірургічної освіти. У той час як отримання теоретичних знань не викликає великих труднощів, адже в розпорядженні лікарів-інтернів і курсантів є монографії, наукові статті, лекції, відеоматеріали, то практичний досвід завжди важко набути, а головне, він пов'язаний з ризиком для реального пацієнта. Сучасні методики проведення навчання не здатні надати реальну картину операційного поля, не в змозі оцінити якість і точність рухів лікаря-початківця зрештою, не можуть замінити реального оперативного втручання. Відпрацювання вмінь на пацієнтах є аморальним, до останнього часу альтернативою служили заняття з використанням лабораторних тварин і в патоморфологічних відділеннях, яких, як відомо, проводиться недостатня кількість [1,3].

Хірург стає з року в рік більш досвідченим, припускається мінімальної кількості фатальних помилок. Але для цього він повинен потрапити в операційну вже з набутими базовими моторними навичками. Єдиним ефективним і безпечним способом для відпрацювання початкових практичних умінь у цей час є застосування віртуальних тренажерів – систем, що моделюють реальну операцію й повністю імітують реакцію тканин на дії хірурга [1]. Лікарі, які освоюють практичні навички за допомогою тренажера, значно швидше і впевненіше переходять до справжніх втручань, їх подальші реальні результати стають більш професійними [2].

Розробка в другій половині двадцятого століття й широке застосування в медичній освіті розвинених країн симуляційних методів навчання дозволило поставити відпрацювання практичних навичок медичних працівників на якісно новий рівень без загрози життю та здоров'ю пацієнтів [1,4].

Основною метою застосування симуляторів під час вивчення хірургічної патології є імітація клінічних ситуацій, з приводу яких необхідно надати допомогу з можливістю багаторазового відпрацювання навичок і подальшим аналізом результатів [2, 3].

Серед переваг використання симуляційних технологій у навчальних процесах післядипломної освіти виділяють такі: усі учасники знаходяться в рівних умовах й одночасно всім забезпечується отримання практичного досвіду; здійснюється відпрацювання рефлексивного навчання, що дозволяє розвивати критичне мислення й навички прийняття рішень; можливість виконувати етапи оперативного лікування або формувати навички необхідну кількість разів до повного їх відпрацювання; за допомогою симуляції набувається практичний досвід роботи до початку самостійної практичної діяльності [2].